

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 10/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Floriánska 16, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Tos 24/2015 z 28. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

JUDr. Milanom Kuzmom, Floriánska 16, Košice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Tos 24/2015 z 28. júla 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obžalovaný zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), i) a j) Trestného zákona. Konanie je vedené Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 Tk 1/2015.

Sťažovateľ je stíhaný väzobne z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, vo väzbe sa nachádza od 20. marca 2014. Dňa 16. júna 2015 sťažovateľ požiadal okresný súd o prepustenie z väzby na slobodu argumentujúc, že dôvody väzby u neho neexistujú, alternatívne žiadal o nahradenie väzby písomným sľubom.

Okresný súd uznesením sp. zn. 5 Tk 1/2015 z 25. júna 2015 sťažovateľa podľa § 79 ods. 2 a 3 Trestného poriadku prepustil z väzby na slobodu, pričom podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku prijal jeho písomný sľub, nariadil nad ním podľa § 80 ods. 3 písm. c) Trestného poriadku dohľad probačného a mediačného úradníka a tiež uložil sťažovateľovi povinnosti a obmedzenia.

V uznesení okresného súdu sp. zn. 5 Tk 1/2015 z 25. júna 2015 sa okrem iného uvádza:

„Žiadosťou zo dňa 16. 6. 2015 požiadal obžalovaný o prepustenie z väzby na slobodu a ďalej dal súdu písomný sľub. V žiadosti uviedol, že má za to, že u neho neexistujú konkrétne skutočnosti reálne odôvodňujúce obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Trestného poriadku a teda neexistujú ani dôvody na ďalšie trvanie väzby.

Väzba ako ultima ratio nesmie mať sankčnú povahu a nesmie byť v rozpore s čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obvinený je v väzbe od 20. 3. 2014, pričom dĺžku väzby považuje z absolútne neprimeranú.

Závažnosť trestného činu, ktorý je obvinenému kladený za vinu, sama o sebe nemôže odôvodňovať dlhšie trvajúcu väzbu a nesmie byť primárnym faktorom dĺžky trvania väzby. Súd má za povinnosť v každom štádiu trestného konania skúmať dôvody ďalšieho trvania väzobného stíhania, pričom je viazaný nielen vnútroštátnym zákonom, ale aj medzinárodnými zmluvami. K odôvodňovaniu väzby po uplynutí určitej doby musia navyše pristúpiť ďalšie dôvody odôvodňujúce potrebu väzobného stíhania uvedené vo vnútroštátnych predpisoch. ESLP jednoznačne konštatuje vo svojich rozhodnutiach, že dôvody väzby musia byť vždy odôvodnené konkrétnymi a hodnovernými skutočnosťami a nestačia len stereotypné dôvody.

Je dôležité si uvedomiť, že plynutím času sa dôvody väzby zoslabujú, a preto obava z pokračovania v trestnej činnosti nemôže byť naďalej dôvodom tzv. preventívnej väzby.

Vzhľadom na osobu obvineného, jeho osobných a rodinných pomerov a vzhľadom na okolnosti posudzovania prípadu má za to, že väzba je príliš prísny zaisťovacím inštitútom, pričom je presvedčený, že účel väzby je možné dosiahnuť aj miernejšími prostriedkami.

Ďalej poukázal na zásadu primeranosti a zdržanlivosti, t. j. že vždy by mali byť využité opatrenia, ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu trestného konania, ale nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú v medziach daných povahou príslušného obmedzenia. Zo zásady primeranosti navyše vyplýva, že väzba nie je na mieste, pokiaľ by bola príliš prísny zaisťovacím opatrením s prihliadnutím na závažnosť činu a očakávaný trest. Táto zásada spočíva v takom postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorý čo najmenej zasahuje do základných práv a slobôd občanov a je výrazom humanizácie trestného konania a úcty k ľudským právam a slobodám.

Európsky súd pre ľudské práva vyslovil, že existencia určitého rizika z naplnenia väzobného dôvodu aj za predpokladu dôvodne preukázaného, neznamená automaticky nemožnosť nahradenia väzby.

... Preto potom navrhol, aby súd prijal písomný sľub a peňažnú záruku, probačný dohľad a aby mu uložil primerané obmedzenia a povinnosti.

... V tomto prípade súd poukazuje na to, že účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku. Jej účelom je tiež zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočnenie dôkazov podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, prípadne chrániť spoločnosť pred dokonáním trestného činu alebo pred jeho opakovaním či pokračovaním § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu, ani výchovné poslanie. Nesmie byť prostriedkom na získanie priznania ani na uľahčenie trestného stíhania. Väzba je výlučne len procesným opatrením, nie však trestom. Účelom väzby je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením osobnej slobody. Samotné vzatie obvineného do väzby je možné iba vtedy, ak existuje dôvodná obava vyplývajúca z jeho konania alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania, označujúcej ako dôvody väzby. Konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, ktoré sú uvedené v § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Pokiaľ ide o „konkrétne skutočnosti“, ide tu o výklad súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej ktorej konkrétnej veci musia posúdiť, či vzatie obvineného do väzby je nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení úsilia sa nemôže dosiahnuť inak. Tieto kritéria treba vždy vyvodiť z povahy konkrétnej individualizovanej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení. Konkrétne skutočnosti ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu obvineného, musia byť preukázané nielen pri vzatí obvineného do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby.

... Súd preskúmal žiadosť obžalovaného, pričom poukazuje na to, že tento doposiaľ nebol súdne trestaný. Je však potrebné zdôrazniť aj to, že v jeho prípade pri preukázaní viny mu hrozí trest odňatia slobody na 10 – 15 rokov. Preto vzhľadom na jeho doterajšiu minulosť, súd rozhodol, že tohto prepustí z väzby na slobodu, keďže podľa názoru súdu doterajšia väzba splnila svoj účel a je možné túto väzbu nahradiť písomným sľubom. Na posilnenie sľubu potom súd rozhodol, že nad ním ustanoví dohľad probačného a mediačného úradníka a stanovil mu aj povinnosti a obmedzenia, ako sú uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.“

Proti uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Tk 1/2015 z 25. júna 2015 o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu podal prokurátor sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd podľa § 80 ods. 3 písm. c) Trestného poriadku uznesením sp. zn. 8 Tos 24/2015 z 28. júla 2015 tak, že sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Zároveň krajský súd neprijal písomný sľub sťažovateľa, odmietol väzbu nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka a tiež neprijal ponuku matky sťažovateľa na nahradenie jeho väzby peňažnou zárukou.

V napadnutom uznesení krajského súdu sa okrem iného uvádza:

„Sťažnostný súd preto následne skúmal, či sú zároveň splnené materiálne podmienky pre obmedzenie osobnej slobody obžalovaného [REDAKOVANÉ] väzbou; v prvom rade to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky konkrétneho trestného činu a či je dané podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a to s takou mierou istoty, ktorá zodpovedá súčasnému štádiu trestného konania (§ 71 ods. 1 Tr. poriadku).

Preskúmaním predloženého spisového materiálu v rozsahu zodpovedajúcom rozhodnutiu o väzbe obžalovaného dospel krajský súd k názoru, že popri doterajších výpovediach svedka [REDAKOVANÉ], ale aj utajených svedkov č. 2, 3, ktoré sú podporené záznamami telekomunikačnej prevádzky z vykonaného odpočúvania, správami zo sledovania osôb, znaleckými posudkami z odvetvia toxikológie, či znaleckým posudkom z vyšetrenia duševného stavu obžalovaného je odôvodnený taký stupeň pravdepodobnosti, ktorý zodpovedá tejto fáze konania, že skutok, pre ktorý je obžalovaný [REDAKOVANÉ] trestne stíhaný, sa stal a tento vykazuje znaky žalovaného obzvlášť závažného zločinu, na ktorého spáchaní sa mal podieľať aj obžalovaný [REDAKOVANÉ].

Po zistení, že v preskúmvanej veci je daná základná materiálna podmienka pre vzatie obžalovaného do väzby, a to dôvodné podozrenie zo spáchania skutku kladeného mu za vinu, podrobil krajský súd vzhľadom na sťažnosť podanú prokurátorom v neprospech obžalovaného aj prítomnosť obáv uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku a v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku a možnosť nahradiť väzbu písomným sľubom obvineného a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Je nutné vytknúť okresnému súdu nejasnosť jeho skutkových zistení a z neho vyplývajúci logický rozpor prijatých výrokov, keď súd prvého stupňa prepustil obžalovaného z väzby s odkazom na ustanovenie § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. poriadku, ktorý je namieste použiť, keď konajúci súd dospeje k záveru, že nie sú prítomné žiadne dôvody väzby, resp. že dôvody väzby pominuli a na druhej strane nahradil väzbu tzv. väzobnými náhradami (písomným sľubom obvineného a dohľadom probačného a mediačného úradníka so stanovením povinností a obmedzení), ktoré je namieste použiť, keď dôvody väzby trvajú, no ich nízka intenzita dovoľuje náhradu väzby. Osobitne treba vytknúť, že sa prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k použitiu ust. § 80 Tr. poriadku neriadil ustanovením § 176 ods. 2 Tr. poriadku, podľa ktorého v odôvodnení treba podľa povahy veci uviesť aj právne úvahy, na základe ktorých príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti. Väzobná povaha veci – rozhodnutia o väzbe obžalovaného v štádiu, keď súd koná o podanej obžalobe už vykonávaním dokazovania na hlavných pojednávaniach, to vyžadovala.

Obavu z tzv. útekovej väzby uvedenú v ust. § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku, teda obavu, že v prípade prepustenia na slobodu obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, odôvodňuje u tohto obžalovaného aj v súčasnosti hrozba vysokého trestu, pretože Trestný zákon v osobitnej časti za stíhaný obzvlášť závažný zločin umožňuje obžalovanému [REDAKOVANÉ] uložiť trest odňatia slobody od 10 rokov do 15 rokov, ku ktorej sa ale pripájajú ďalšie konkrétne skutočnosti, týkajúce sa okolností prípadu. Tie spočívajú predovšetkým v tom, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal byť v priamom a dlhodobom kontakte so spoluobžalovaným [REDAKOVANÉ] ako dodávateľom drog, ktoré mal následne rozširovať osobitne v krajskom meste [REDAKOVANÉ], čo môže nasvedčovať predpokladanému nemalému zisku dosiahnutému práve dlhodobým nelegálnym predajom drog, z ktorých bola zaistená len nepatrná časť a tieto mu mohli vytvoriť reálne podmienky pre útek a skrývanie sa. Podľa krajského súdu túto obavu v súčasnom štádiu konania nezmierňujú ani jeho pomery.

Aj v súčasnosti je daná obava uvedená v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku, teda obava, že v prípade prepustenia na slobodu bude pokračovať v trestnej činnosti. Dôvody tzv. preventívnej väzby sú dané predovšetkým povahou a závažnosťou trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivý, okolnosťami, za ktorých mali byť skutky spáchané,

vyznačujúcimi sa vysokým stupňom organizovanosti a utajenia, dlhodobosťou obstarávania si nemalých finančných prostriedkov údajnou účasťou na predaji drog. Je vysoko pravdepodobné, že pri tomto predaji aj on získal kontakty na dodávateľov drog a na záujemcov o dodávku drog a nakoľko nemá dostatočný legálny zdroj príjmov, mohol by si obstarávať finančné prostriedky trestnou činnosťou. Navyše podľa doterajších poznatkov aj obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal byť užívateľom pervitínu, s čím môže byť spojená motivácia smerujúca k nedovolenému obstaraniu si tejto zakázanej drogy.

Nakoľko u obžalovaného [REDAKOVANÉ] sú dané horeuvedené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. poriadku, bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá.

Krajský súd sa nestotožnil ani so závermi okresného súdu nahradiť väzbu obžalovaného [REDAKOVANÉ] predmetnými väzobnými náhradami. Za zákonné a vecne správne a súladné so zásadami primeranosti a zdržanlivosti v tomto štádiu konania krajský súd považuje neprijat' písomný sľub obžalovaného [REDAKOVANÉ] a zamietnuť návrh na nahradenie väzby ustanovením dohľadu probačného a mediačného úradníka. Aj v súčasnom štádiu trestného konania sa proti tomuto obžalovanému totiž vedie trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin. Z ust. § 80 ods. 2 Tr. poriadku pritom vyplýva, že ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Žiadne výnimočné okolnosti prípadu ani v tomto štádiu trestného konania však zistené neboli. Na základe doterajších poznatkov možno síce pomery obžalovaného považovať za usporiadané, no v tomto smere ide o okolnosti bežné, teda nie výnimočné. Navyše závažná povaha prípadu daná predovšetkým odôvodneným podozrením z dlhodobého nedovoleného predaja pervitínu vylučuje splnenie podmienok pre záver, aby bolo vzhľadom na § 80 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku možné považovať písomný sľub obvineného, vzhľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu, za dostatočný. Neprítomnosť výnimočných okolností prípadu vylučuje aj náhradu väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka.

Predmetom rozhodovania okresného súdu bol aj návrh obžalovaného, aby jeho väzba bola nahradená peňažnou zárukou, ktorú poskytne jeho matka. Postup súdu prvého stupňa, ktorým samostatne na hlavnom pojednávaní, bez vyhotovenia príslušného uznesenia a tomu zodpovedajúceho výroku, rozhodol o tomto návrhu, nemožno považovať za správny,

pretože bol súčasťou tej istej žiadosti, o ktorej okresný súd rozhodol napadnutým uznesením. Pritom z tohto návrhu vyplýva súhlas samotného obžalovaného s ponukou peňažnej náhrady. Hoci okresný súd mal dostatok poznatkov na rozhodnutie o takom návrhu, v napadnutom uznesení však rozhodnutie o ňom chýba. Za zákonné a vecne správne krajský súd považuje neprijat' ponuku matky obžalovaného [REDAKOVANÉ] na nahradenie jeho väzby peňažnou zárukou a to predovšetkým vzhľadom na závažnú povahu prípadu.

Vzhľadom na uvedené nadriadený súd zrušil napadnuté uznesenie a sám vo veci rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. “

Sťažovateľ v rámci svojich námietok proti napadnutému uzneseniu krajského súdu uvádza, že z jeho strany nikdy nedošlo k mareniu trestného konania a v prípade prepustenia z väzby na slobodu by trestné konanie nemaril ani nest'ážoval. Sťažovateľ argumentuje tiež požiadavkou, aby sa pri rozhodovaní o ďalšom trvaní jeho väzby uplatnila zásada primeranosti a zdržanlivosti.

Napadnuté uznesenie krajského súdu sťažovateľ považuje za arbitrárne, pričom poukazuje na tú časť jeho odôvodnenia, v ktorom sa uvádza: „Je odôvodnený taký stupeň pravdepodobnosti, ktorý zodpovedá tejto fáze konania, že skutok, pre ktorý je obžalovaný [REDAKOVANÉ] trestne stíhaný, sa stal a tento vykazuje znaky žalovaného obzvlášť závažného zločinu, na ktorého spáchaní sa mal podieľať aj obžalovaný [REDAKOVANÉ]...“ Podľa sťažovateľa krajský súd uplatnil v citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia „stereotypné dôvody“ a neuviedol žiadne konkrétne a hodnoverné skutočnosti.

Sťažovateľ ďalej namieta, že samotná hrozba vysokého trestu nie je sama osebe spôsobilým väzobným dôvodom. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva podľa názoru sťažovateľa „žiadna reálna obava o skutočnostiach odôvodňujúcich jedna útekovú ale aj preventívnu väzbu. Skutočnosti, ktoré súd uviedol vo svojom odôvodnení sú buď v rozpore s judikatúrou ESĽP a sú už dávno prekonané alebo sú v rozpore s rozhodnutiami Ústavného súdu SR.“. Na podporu svojej argumentácie sťažovateľ cituje z relevantnej judikatúry ústavného súdu vo väzobných veciach.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Prešove, v konaní pod sp. zn.: 8 Tos/24/2015 zo dňa 28. 07. 2015 bolo porušené základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu a spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 17, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 5, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove, v konaní pod sp. zn.: 8 Tos/24/2015 zo dňa 28. 07. 2015 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.000,- €, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práv vyplývajúcich z čl. 5 a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, rešpektujúc svoje ústavné postavenie, vychádzal ústavný súd z tej časti svojej ustálenej judikatúry, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd, rešpektujúc stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), konštatuje, že označený článok dohovoru je v trestných veciach z vecného hľadiska (*ratione materiae*) aplikovateľný len na konanie a rozhodovanie vo veci samej, t. j. na rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia, nie však na rozhodovanie o väzbe a jej ďalšom trvaní. Pre rozhodovanie vo väzobných veciach je aplikovaná špeciálna úprava obsiahnutá v ustanoveniach čl. 5 dohovoru, prostredníctvom ktorých sa chráni najmä zákonnosť väzby vrátane toho, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), právo jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným prieskumom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), či právo jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene (čl. 5 ods. 4 dohovoru); k tomu pozri napr. *Khudoyorov v. Rusko*, č. 6847/02, rozsudok ESLP z 8. 11. 2005, body 124 – 125, 172 – 174 a 193, *Öcalan v. Turecko*, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103, alebo *Khudobin v. Rusko*, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že vzťah špeciálneho a všeobecného, ktorý uplatňuje ESLP na vzťahy medzi čl. 6 ods. 1 dohovoru a ustanoveniami čl. 5 dohovoru, ústavný súd analogicky uplatňuje aj na vzťah medzi základným právom na súdnu

ochranu garantovaným čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a ustanoveniami čl. 17 ústavy, ktorý garantuje osobnú slobodu. Označený článok ústavy totiž zahŕňa všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto sa na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikujú špeciálne ustanovenia o osobnej slobode vyplývajúce z čl. 17 ústavy, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy garantujúce právo na súdnu ochranu (m. m. pozri napr. I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatujúc, že na vec sťažovateľa sú *ratione materiae* neaplikovateľné ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva vyplývajúceho z čl. 17 ústavy a práva vyplývajúceho z čl. 5 dohovoru

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti, ktorá je *ratione materiae* nepochybne aplikovateľná na vec sťažovateľa, ústavný súd v prvom rade uvádza, že považuje za opodstatnený a z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu obsiahnutý v napadnutom uznesení, ktorým označil sťažnosťou prokurátora napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Tk 1/2015 z 25. júna 2015 (o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu a prijatí jeho písomného sľubu a nariadení dohľadu probačného a mediačného úradníka, pozn.) za celkom arbitrárne, a to jednak pre nesúlad jeho odôvodnenia s právnym posúdením veci (prepustenie sťažovateľa z väzby s odkazom na § 79 ods. 2 a 3 Trestného poriadku za súčasného použitia ustanovení o náhradách väzby, ktoré sú aplikovateľné v prípadoch, ak dôvody väzby trvajú, pozn.), ako aj z dôvodu nerozhodnutia o celom návrhu sťažovateľa (okresný súd nerozhodol o peňažnej záruke poskytnutej matkou sťažovateľa, pozn.).

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa (na rozdiel od okresného súdu) vysporiadal so všetkými návrhmi sťažovateľa, pričom dospel k záveru, že dôvody väzby podľa § 71

ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku trvajú a nie sú dané výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by umožňovali nahradenie väzby niektorou z väzobných náhrad. Krajský súd sa totiž v odôvodnení napadnutého uznesenia zaoberal tak materiálnymi, ako aj formálnymi dôvodmi väzby (tak útekovej, ako aj preventívnej) u sťažovateľa a rovnako aj s ponúknutými náhradami väzby.

Existenciu dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku krajský súd neodôvodnil len hrozbou vysokého trestu (ako argumentuje sťažovateľ), ale poukázal aj na ďalšie dôvody spočívajúce v predpokladanom „nemalom zisku“, ktorý mal byť dosiahnutý dlhodobým nelegálnym predajom drog a ktorý mohol „vytvoriť reálne podmienky pre útek a skrývanie sa“.

Vo vzťahu k tzv. preventívnej väzbe podľa čl. 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poukázal krajský súd na závažnosť trestnej činnosti, z ktorej je sťažovateľ podozrivý, ako aj na okolnosti, za ktorých mali byť skutky spáchané, pričom zdôraznil vysoký stupeň organizovanosti a utajenia trestnej činnosti, z ktorej spáchania je sťažovateľ obvinený, dlhodobé obstarávanie nemalých finančných prostriedkov údajnou účasťou na predaji drog a jeho dlhodobé kontakty na dodávateľov drog a na záujemcov o dodávku drog i absenciu jeho legálneho príjmu, ako aj na skutočnosť, že sťažovateľ sám má byť užívateľom pervitínu.

Ústavný súd nemá výhrady ani k argumentácii krajského súdu, v zmysle ktorej „Na základe doterajších poznatkov možno síce pomery obžalovaného považovať za usporiadané, no v tomto smere ide o okolnosti bežné, teda nie výnimočné. Navyše závažná povaha prípadu daná predovšetkým odôvodneným podozrením z dlhodobého nedovoleného predaja pervitínu vylučuje splnenie podmienok pre záver, aby bolo vzhľadom na § 80 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku možné považovať písomný sľub obvineného, vzhľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu, za dostatočný. Neprítomnosť výnimočných okolností prípadu vylučuje aj náhradu väzby dohľadom mediáčného a probačného úradníka.“

Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu nevykazuje podľa názoru ústavného súdu nedostatky ústavnej intenzity; je jasné a zrozumiteľné. Krajský súd totiž zrozumiteľne objasnil, prečo považuje dôvody väzby za stále aktuálne a prítomné. Ústavný súd preto argumentáciu krajského súdu obsiahnutú v odôvodnení jeho rozhodnutia považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľnú a udržateľnú.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základného práva vyplývajúceho z čl. 17 ústavy a práva vyplývajúceho z čl. 5 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľa spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, ale rozhodnutie bolo náležite odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Z uvedených dôvodov ústavný súd aj túto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2016